

**Valsts pētījumu programmas
«Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai» projekta
“Dokumentārā mantojuma izpētes nozīme, veidojot sinerģijas starp pētniecību un sabiedrību”
Nr. VPP-IZM-2018/1-0022**

Interesū izglītības programma “Gudrās ceļošanas skola”

Latvijas Nacionālās bibliotēkas digitālo krātuvju un datubāžu atpazīstamības veicināšanai

Programmu sagatavoja: Vidzemes Augstskolas Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūts.

Saturs

Ievads.....	3
NODARBĪBA #1 un #2: “Pakojam čemodānus! Mēs dodamies ceļojumā!” un “Es tik ilgi gaidīju šo ceļojumu, bet tas beidzās tik ātri!”	4
NODARBĪBA #3: “Vai vēl tālu?”	5
NODARBĪBA #4: “Tas ir kaut kur tepat, bet nevaru atrast!”	6
NODARBĪBA #5: “Kur es varētu par šo uzzināt vairāk?”	7
NODARBĪBA #6: “Bet man stāstīja citādi!” Es to redzu citādi	8
NODARBĪBA #7: “Ak, vai! Mums bija tik savāds gids..”	9
NODARBĪBA #8: “Kur mēs dosimies nākamreiz?”	10

Ievads

Mēs nespējam iedomāties savu ikdienu bez ceļošanas. Bet vai esam “gudri” ceļotāji? Ja vēlies iepazīt ceļojuma sastāvdaļas un pats to prasmīgi izveidot – tad piesakies “Gudrā ceļošanas skola”.

Gudrā ceļošanas skola ir iespēja 8 nodarbībās uzzināt, kas ir ceļojuma “*mehānisms*” – no kā sastāv ceļojums un kas nepieciešams, lai radītu savu neaizmirstamo piedzīvojumu, kā arī attīstīt iemaņas un prasmes, kas nepieciešamas kvalitatīvai ceļošanai un ceļojuma plānošanai.

Apmācību kurss, paredzēts jauniešiem no 14 gadiem (vietu skaits ierobežots – līdz 10 jauniešiem). Nodarbības paredzētas sestdienās no septembra līdz oktobrim, katrā nodarbībā apmeklējot dažādas vietas, piemēram, Eiropas kultūras mantojuma dienas 2021 Cēsīs, Latvijas Nacionālo bibliotēku, Vidzemes Augstskolu un citas. Vienas nodarbības ilgums 4 astronomiskās stundas, kurās tiks runāts par tādām tēmām kā gida darbs, kartes, telpa, laiks, komunikācija, interpretācija, informācijas iegūšana un papildus tam būs aktivitātes un uzdevumi praktisko iemaņu trenēšanai. Kurša noslēgumā paredzēts patstāvīgais darbs.

NODARBĪBA #1 un #2: “Pakojam čemodānus! Mēs dodamies ceļojumā!” un “Es tik ilgi gaidīju šo ceļojumu, bet tas beidzās tik ātri!”

Nodarbība:	Ievadnodarbība. Izprast, kas ir ceļojums, tā “zobrati”, dalībniekus, organizatorus. Izprast laika nozīmi un uztveri. Laika ietekme uz ceļojumu. Ceļojuma posmi un to būtība. Attiecības ar laiku.
Nodarbības vieta, laiks:	18.09., plkst. 9-15 Valmiera, Cēsu iela 4 un došanās uz Cēsīm uz pasākumu “Eiropas kultūras mantojuma dienas 2021”
Nodarbību vada:	Tūrisma nozares profesionālis, gids, Mg.oec. Grigorijs Salnits
Nodarbības apraksts:	• Iepazīšanās ar dalībniekiem; • Ceļošana mūsu dzīvē (cik daudz un bieži); • Pasaules tūrisma industrija: statistika un tendences; • Ceļojuma “mehānisms”; • Pakalpojumi, ko varētu izmantot, lai ceļojumu padarītu neaizmirstamu; • Pakalpojumu cenas/kvalitāte, to nepieciešamība; • Ceļojuma budžets. Laiks, kā ceļojuma viens no svarīgākajiem “zobratiem”. Laika atšķirīgā uztvere ceļojuma posmos; • Ceļojuma posmi, no ka tie sastāv (atkārtojums); • Laika un emocionālās spriedzes saistība.; • Gadalaiki un to ietekme uz ceļojuma būtību un uztveri; • Tūrisma cikls Latvijā gada griezumā.
Nodarbības praktiskie uzdevumi:	☞ Dalība Eiropas kultūras mantojuma dienās Cēsīs. Uzdevumi: dalībnieki tiek piesaistīti tūristu grupām, kas viesosies Cēsīs. Darba lapas 1. laika/laika apstākļu ietekme uz pasākumu; 2. ar ko papildīts bija ceļotāja/dalībnieka katrs ceļošanas posms; 3. laiks, telpa un fiziskā slodze/uzmanība (novērojums); 4. stāstījuma saturs; 5. Darba lapa – sagatavošanās posmi, kurš no ceļotājiem varētu palīdzēt? Pakalpojuma saraksta precizēšana, cenu precizēšana

NODARBĪBA #3: “Vai vēl tālu?”

Nodarbība:	Izprast cilvēka dzīves telpu, pilsētvidi un lauku vidi. Objektu izmēru salīdzināšana.
Nodarbības vieta, laiks:	25.09., plkst. 10-14 Burtnieki
Nodarbību vada:	Tūrisma nozares profesionālis, gids, Mg.oec. Grigorijs Salnits
Nodarbības apraksts:	• Nodarbība notiek ārā, apskatot saistošus objektus apkārt Burtnieku ezeram.• Kā vēsturiski veidojas un no kādiem objektiem sastāv mūsu dzīves telpa? Vai tās organizācijā ir loģiskās saistības un likumsakarības?• Pilsētvide un lauku vide – kā veidota un kā mainās šodien?• Attālumi un to uztvere, transporta nozīme.• Objektu noteiktie izmēri – vai tas ir svarīgi? Kā tos saprast un ar ko salīdzināt?
Nodarbības praktiskie uzdevumi:	☞ Izstrādāt dažu stundu maršrutu savai ģimenei kādā pilsētā, pamatojoties uz kartē atrodamu informāciju (ierobežojumi – Morfobox) ☞ noteikt un aprakstīt Burtnieku apkaimes ikdienu 19.gadsimtā, analizējot “atslēgas” ēku izvietojumu telpā (Grigorijs noilustrē). - Salīdzināt noteiktus tūrisma objektus ar kādiem citiem, “saprotamiem” objektiem (augstums, garums, platība, skaits un tt.)- Noteikt distanci kādā zināmā vietā (piem. no Valmieras AO līdz TC Valetta), izmantojot tikai savu praktisko pieredzi un atmiņu.- Darba lapas – aptuvenā ceļojuma dienas programma. Ko varam paspēt apskatīt, izdarīt, baudīt?

NODARBĪBA #4: “Tas ir kaut kur tepat, bet nevaru atrast!”

Nodarbība:	Kartes iepazīšana, ceļveži, tiešsaistes kartes.
Nodarbības vieta, laiks:	02.10., plkst. 10-14 Zilākalna kultūrvēstures un apmeklētāju centrs "ZTornis"
Nodarbību vada:	Tūrisma nozares profesionālis, gids, Mg.oec. Grigorijs Salnits
Nodarbības apraksts:	• Āra nodarbība, iepazīšanas ar Zilo kalnu un apmeklētāju centra darbību.• Darbs ar kartēm.• Vēsturiska kartogrāfija.• Kartē izmantojams zīmes, mērogi.• Kartes uz papīra un elektroniskās kartes.• Karšu servisi tiešsaistē, pro et contra• Ceļveži - vai tie palīdz?
Nodarbības praktiskie uzdevumi:	☞ Sameklēt kādu noteiktu informāciju nepazīstamās pilsētas kartēs, arī ceļvežos.☞ Izveidot maršrutu tiešsaistes kartē (dažādu karšu veidi salīdzinājums par vēsturi un tagad, iespējams foto-orient.) • Darba lapas – turpinām dienas programmas izstrādi.

NODARBĪBA #5: “Kur es varētu par šo uzzināt vairāk?”

Nodarbība:	Informācijas avoti, to meklēšana un atlasīšana, Latvijas Nacionālās bibliotēkas digitālās datu bāzes
Nodarbības vieta, laiks:	09.10., plkst. 10-14 Latvijas Nacionālā bibliotēka, Rīga
Nodarbību vada:	Tūrisma nozares profesionālis, gids, Mg.oec. Grigorijs Salnits
Nodarbības apraksts:	• Informācijas satura nozīme ceļojumam (atkārtojums par ceļvežiem).• Informācijas avotu nozīme.• Informācijas apjoms (tās uztvere) un tās iedarbība uz klausītāju.• Kur var meklēt informāciju?• Vai mēs varam pilnībā uzticēties Internetam?• Praktiskā iepazīšanās ar LNB resursiem un datubāzēm.• Informācijas pielāgošanas mērķauditorijai.
Nodarbības praktiskie uzdevumi:	☞ sameklēt informāciju pieejamajos avotos un pielāgot stāstu dažādi mērķauditorijai, izlozējot nejaušu objektu (spēles tips) - Izlasot nelielus tekstus no ekskursijām (vai ceļvežiem), analizēt to informatīvo saturu;- Ar noteiktu galamērķi ieskicēt sev pašam saistošo tēmu sarakstu un piedāvāt risinājumu, kurus avotus varētu izmantot informācijas meklēšanai.- Darba lapas – atlasīt avotus par savu iecerēto ceļojumu informācijas meklēšanai. Atrast tajos 4 saistošus, pārsteidzošus faktus par kādu no programmā iekļautajiem objektiem.

NODARBĪBA #6: “Bet man stāstīja citādi!” Es to redzu citādi	
Nodarbības laikā tiks rastas atbildes uz:	Informācijas būtība, atlase un pielāgošana tēmai. Kultūrtelpa un etnocentrisms, neērtās tēmas un objektivitāte.
Nodarbības vieta, laiks:	16.10., plkst. 10-14 Mazsalaca
Nodarbību vada:	Tūrisma nozares profesionālis, gids, Mg.oec. Grigorijs Salnits
Nodarbības apraksts:	• Nodarbība notiek diskusijas formātā ar praktiskiem uzdevumiem. Dalībniekiem liek aizdomāties par informācijas telpas komplikācijām. • Informācijas telpas riski, to ietekme uz ceļojumu. • Vai esam klausītāji, vai stāstnieki? • “Neērtās” tēmas - vai esam tām gatavi? • Stāstnieka skatu punkts – vai tas ir neitrāls, vai angažēts? • Tolerances jēdziens un nozīme • Kā praktiski izmantot uztveres atšķirības ceļojuma uzlabošanai?
Nodarbības praktiskie uzdevumi:	- Piedāvāt objektu izlasi kādas mazāk zināmai vai nepopulārai tēmai ar paskaidrojumiem (hernhūtieši, sievietes, vēl, “nelatviskā” Latvijas vēsture, vēl?) - Piedāvāto tekstu (ekskursijas, ceļvedis) analīze – vai tas saturs atbilst mūsdienas kontekstam? - Atlasīt lieko un noderīgo informāciju par kādu noteikto objektu, ņemot vērā noteikto mērķauditoriju - Darba lapas – kādas varētu būt neērtās tēmas ceļojumā uz izvēlēto galamērķi? Un strīdīgās? Kā mēs varētu sagatavoties saskarsmei ar tām?

NODARBĪBA #7: “Ak, vai! Mums bija tik savāds gids..”

Nodarbība:	Valodas nozīme un stāstnieka prasmes. Komunikācijas izaicinājumi. Stereotipi un starpkultūru dialogs
Nodarbības vieta, laiks:	23.10., plkst. 10-14 Rūjienas KN
Nodarbību vada:	Tūrisma nozares profesionālis, gids, Mg.oec. Grigorijs Salnits
Nodarbības apraksts:	• Starkultūru komunikācija. Kā tā izpaužas, kuros ceļojuma brīžos, kādās vietās?• Vai varam paļauties uz stereotipiem?• Kā sagatavoties komunikācijai, kādi varētu būt informācijas avoti.• Valodas nozīme.
Nodarbības praktiskie uzdevumi:	- Noteikt izplatītos stereotipus par tautām, sabiedrības grupām, vecuma kategorijām- Spēle ar neverbālo komunikāciju- Izmantojot darba lapas veidojam prezentāciju par savu iecerēto ceļojumu.

NODARBĪBA #8: “Kur mēs dosimies nākamreiz?”

Nodarbība:	Apgūto zināšanu pielietojums maršruta izveidošanai. Sertifikātu pasniegšana.
Nodarbības vieta, laiks:	30.10., plkst. 10-14 Valmiera
Nodarbību vada:	Tūrisma nozares profesionālis, gids, Mg.oec. Grigorijs Salnits
Nodarbības apraksts:	Dalībnieki prezentē savu ceļojumu, izmantojot aizpildītas darba lapas. Žūrijas slēdziens Sertifikātu pasniegšana
Nodarbības praktiskie uzdevumi:	☞ Noslēguma prezentācija: sagatavots stāstījums un prezentācija par savu izstrādāto ceļojumu (ģimenei, draugiem) Latvijā vai ārzemēs. Dalībnieki un tos interesēs Budžets Programma Apmeklējamo objektu izlasi ar pamatojumu Informācijas avoti sagatavošanai Pārsteidzošie fakti Iespējamie riski